

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 4 2 T 5 0 2 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GASTRONOMIJA IN TURIZEM S PODJETNIŠTVOM

Izpitna pola

Četrtek, 29. avgust 2024 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

*Kandidat prinese naliveo pero ali kemični svinčnik, ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi konceptni list in ocenjevalni obrazec. Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalni obrazec in na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 15 krajših nalog, drugi del pa 8 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50, od tega 20 v prvem delu in 30 v drugem delu. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 2 strani (17–18).

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Ana želi ustanoviti d. o. o. (družbo z omejeno odgovornostjo) in ima privarčevanih 6.000 EUR. Koliko denarja Ana najmanj potrebuje, da bo lahko ustanovila d. o. o.?

A 900 EUR.
B 1.200 EUR.
C 1.000 EUR.
D 1.500 EUR.

(1 točka)

2. Kateri zakon v Sloveniji določa bistvene sestavine prodajne pogodbe?

A Obligacijski zakonik.
B Zakon o gospodarskih družbah.
C Zakon o gostinstvu.
D Zakon o delovnih razmerjih.

(1 točka)

3. V bilanci stanja podjetja je prikazana vrednost

A plač zaposlenih.
B terjatev do kupcev.
C prejetih dividend.
D plačanih najemnin.

(1 točka)

4. V kateri od naštetih situacij bi se odločili za začasno zaprtje hotela?

A Prihodki pokrivajo vse spremenljive stroške in večji del stalnih stroškov.
B Prihodki pokrivajo vse spremenljive stroške in vse stalne stroške.
C Prihodki ne pokrivajo niti spremenljivih stroškov niti stalnih stroškov.
D Prihodki so enaki spremenljivim in stalnim stroškom v času zunaj sezone.

(1 točka)

5. Med kuhanjem jajc pride do

A žarkosti maščob.
B razgradnje škroba na dekstrine.
C karamelizacije sladkorjev.
D koagulacije beljakovin.

(1 točka)

P 2 4 2 T 5 0 2 1 1 0 5

6. Pridelki oziroma živila z zaščiteno označbo porekla
- A so po svojih specifičnih lastnostih boljši od istovrstnih kmetijskih pridelkov oziroma živil ter pozitivno odstopajo od minimalne kakovosti, če je ta predpisana.
 - B so pridelani in predelani na določenem geografskem območju, katerega ime nosi proizvod.
 - C so pridelani ali predelani na določenem geografskem območju, katerega ime nosijo.
 - D so pridelani v skladu z ekološkim načinom pridelave.
- (1 točka)
7. Kateri izmed naštetih predmetov je lahko ustrezno poslovno darilo?
- A Knjiga o Sloveniji.
 - B Spodnje perilo.
 - C Nakit.
 - D Parfum.
- (1 točka)
8. Nekdanjo železniško povezavo med Trstom in Porečem imenujemo tudi
- A pot rekreacije.
 - B pot kulture.
 - C pot spominov.
 - D pot izgnancev.
- (1 točka)
9. Samostan katoliškega verskega reda imenujemo tudi
- A skansen.
 - B kartuzija.
 - C borjač.
 - D toplar.
- (1 točka)

10. K naštetim krajem napišite ustrezno znamenitost. Izbirajte med:

Lent	grad Kamen	Mali grad	Knežji dvorec
Mitrej	Emonček	trdnjava Kluže	vrata Muda

Ljubljana _____

Koper _____

Celje _____

Maribor _____

(2 točki)

11. Zakon o ohranjanju narave opredeljuje več vrst zavarovanih območij.

V vsaki vrstici preglednice obkrožite ime območja, ki ustreza vrsti/kategoriji zavarovanega območja v prvem stolpcu preglednice.

Vrsta/kategorija zavarovanega območja	Zavarovana območja		
regijski park	Škocjanske jame	Sečoveljske soline	Škocjanski zatok
krajinski park	Škocjanske jame	Rakov Škocjan	Škocjanski zatok
naravni rezervat	Sečoveljske soline	Rakov Škocjan	Škocjanski zatok
naravni spomenik	Škocjanski zatok	Dovžanova soteska	Zelenci

(2 točki)

12. Ob imenu zvrsti vina napišite ime vinorodne dežele, v kateri pridelujejo vino.

haložan _____

kapelčan _____

vipavec _____

belokranjec _____

(2 točki)

13. Na črtici ob pojmu na levi strani dodajte številko opisa, ki pravilno opisuje pojem.

_____ potrošek	1	Odliv denarja iz podjetja.
_____ izdatek	2	Vrednostna poraba materiala.
_____ odhodek	3	Količinska poraba materiala.
_____ strošek	4	Stroški, ki so vključeni v prodanih izdelkih.

(2 točki)

Dopolnite povedi.

14. Za komunikacijo s poslovnimi partnerji po telefonu ali elektronski pošti uporabljamo

_____ komuniciranje.

(1 točka)

15. Pravne osebe na področju gospodarstva se imenujejo _____,

na področju negospodarstva pa _____.

(2 točki)

Prazna stran

2. DEL

1. Gospod in gospa Majer se ukvarjata z gostinsko dejavnostjo. Gospod Majer je lastnik hotela Slap, d. o. o., gospa Majer je lastnica restavracije Figa, d. o. o.

- 1.1. V preglednici so podatki o prihodkih in odhodkih hotela Slap, d. o. o., za leto 2023.

Prihodki in odhodki	Vrednost v EUR
Prodaja prenočitev z zajtrkom	700.000
Izplačane bruto plače	350.000
Prodaja jedi in pijač	233.000
Amortizacija	45.000
Materialni stroški in stroški storitev	300.000
Obresti za prejeta posojila	3.000
Odpisane neizterljive terjatve	2.000
Nagrade, prejete na tekmovanjih	10.000

Sestavite izkaz poslovnega izida za hotel Slap, d. o. o., tako, da v preglednici pravilno razvrstite prihodke in odhodke ter njihovo vrednost.

Izkaz poslovnega izida za hotel Slap, d. o. o.	
Odhodki	Prihodki
Poslovni odhodki	Poslovni prihodki
Finančni odhodki	Finančni prihodki
Drugi odhodki	Drugi prihodki
Poslovni izid	Poslovni izid

(4 točke)

- 1.2. Izračunajte bruto dobiček hotela Slap, d. o. o., in ga vpišite v preglednico naloge 1.1. na pravilno stran izkaza poslovnega izida.

Izračun:

Rezultat: _____

(1 točka)

- 1.3. V letu 2023 so v restavraciji Figa, d. o. o., ustvarili 121.500 EUR bruto dobička. Izračunajte vrednost davka na dobiček (davka od dohodkov pravnih oseb), ki ga mora restavracija Figa, d. o. o., plačati državi, če znaša stopnja davka na dobiček (davka od dohodkov pravnih oseb) za leto 2023 19 %.

Izračun:

Rezultat: _____

(1 točka)

- 1.4. Izračunajte neto dobiček restavracije Figa, d. o. o.

Izračun:

Rezultat: _____

(1 točka)

- 1.5. Obkrožite besedno zvezo ob poševnici, da dobite pravilno trditev.

V hotelu Slap, d. o. o., in v restavraciji Figa, d. o. o., nameravajo celotni neto dobiček nameniti za nakup nove opreme.

To odločitev lahko sprejmeta/-jo **lastnika hotela Slap in restavracije Figa / zaposleni v hotelu Slap in restavraciji Figa.**

(1 točka)

2. Lastnik podjetja Pik, d. o. o., je v podjetje vložil 100.000 EUR kapitala. V podjetju so zaposleni trije delavci, ki pečejo in prodajajo palačinke. Lani so spekli in prodali 72.000 palačink. Podjetje Pik, d. o. o., je minulo leto zaključilo z 12.000 EUR neto dobička.

- 2.1. Izračunajte tehnično produktivnost dela na zaposlenega na dan v prejšnjem letu, če upoštevate, da je bilo v podjetju Pik, d. o. o., lani 250 delovnih dni.

Izračun:

Rezultat: _____ palačink/zaposlenega na dan.

Lastnik načrtuje, da bo prihodnje leto ob istem številu zaposlenih obseg poslovanja povečal za 10 %. Obkrožite besedo ob poševnici, da dobite pravilno trditev.

Če se bo obseg poslovanja ob istem številu zaposlenih prihodnje leto povečal za 10 %, se bo produktivnost poslovanja v naslednjem letu **povečala** / **zmanjšala**.

(2 točki)

- 2.2. Izračunajte donosnost (rentabilnost oziroma profitno mero) poslovanja podjetja Pik, d. o. o., v prejšnjem letu.

Izračun:

Rezultat: _____

Obkrožite besedo ob poševnici, da dobite pravilno trditev.

Če bi bil lastnik lani vložil 100.000 EUR v nakup vrednostnih papirjev namesto v podjetje Pik, d. o. o., bi imel na vložena sredstva 0,03 donosa oziroma 3-% donos.

Na podlagi izračunanega rezultata donosnosti podjetja Pik, d. o. o., lahko trdimo, da je bila naložba v podjetje Pik, d. o. o., **pravilna** / **nepravilna**.

(2 točki)

- 2.3. Podjetje Pik, d. o. o., ima na določen dan na TRR 4.000 EUR prostih denarnih sredstev. Na ta dan mora poravnati zapadle obveznosti v vrednosti 5.000 EUR. Izračunajte kazalec likvidnosti in na podlagi izračunanega kazalca likvidnosti pojasnite, ali je bilo podjetje na ta dan likvidno.

Izračun:

Rezultat: _____

Pojasnilo: _____

(2 točki)

3. Testenine so bile nekdanje in so tudi danes pomembna sestavina prehrane Slovencev.

- 3.1. Med spodaj naštetimi narodnimi jedmi izberite tri vrste polnjenih testenin.

bosman, kvočevi nudlji, fuži, kobariški štruklji, ajdov krapec,
dödöle, retaši, kozjanski krapci, pinca

(1 točka)

- 3.2. Katere vrste polnjenih testenin, zabeljenih z drobtinami in sladkano s sladkorjem z dodatkom cimeta, lahko ponudimo kot sladico v jedilniku, značilnem za Koroško?

(1 točka)

4. ITM (indeks telesne mase) je eden od načinov ocenjevanja stanja prehranjenosti.

4.1. Izračunajte telesno maso osebe, ki je visoka 182 cm in ima ITM 26,3. Rezultat zaokrožite na celo število.

Telesna masa: _____ kg

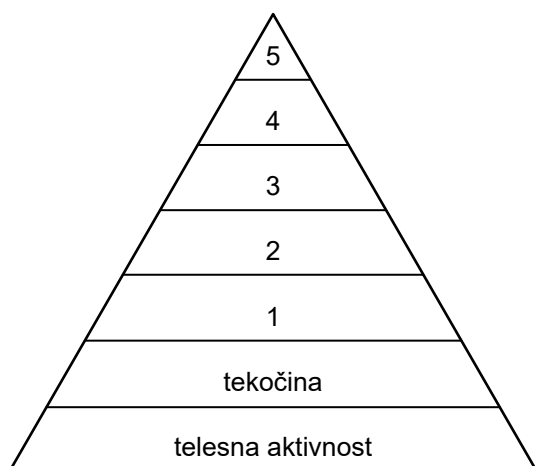
(1 točka)

4.2. Kakšna je vrednost ITM odraslih oseb, ki imajo višini, starosti in spolu primerno telesno maso?

Osebe s primerno telesno maso imajo ITM od _____ do _____.

(1 točka)

5. Prehranska piramida je model zdravega načina prehranjevanja. Oglejte si spodnjo shemo in rešite nalogi.

5.1. V katerem delu prehranske piramide so beljakovinska živila? Prepišite ustrezno številko s sheme.

(1 točka)

5.2. Naštejte tri živila iz skupine, ki je v shemi označena s številko 1.

(1 točka)

6. Območje Bohinja ima ohranjeno tradicionalno gospodarstvo.

6.1. Katera oblika živinoreje je bila značilna za to pokrajino?

(1 točka)

6.2. Poimenujte muzej v Stari Fužini, ki je opisan v besedilu in je povezan z obliko živinoreje, ki je bila značilna za Bohinj.

V muzeju je predstavljena tradicija življenja v avtentičnem okolju s predmeti, fotografijami in dokumentarnim gradivom. Ogledamo si lahko stan z vso notranjo opremo, delavnico z originalnimi predmeti ...

(Prirejeno po: <https://www.bohinj.si/atrakcije/>. Pridobljeno: 7. 3. 2021.)

(1 točka)

6.3. V Bohinju vsako leto septembra poteka ena najstarejših turističnih prireditev. Poimenujte jo in pojasnite, kateri običaj obujajo s to prireditvijo.

Prireditev: _____

Pojasnilo: _____

(1 točka)

6.4. Bohinj je območje, bogato tudi z naravno dediščino.

Na sliki 2 v barvni prilogi je s črko A označena naravna znamenitost v bližini Bohinjskega jezera, ki jo je v svojih pesmih opeval France Prešeren. Napišite, katera naravna znamenitost je označena.

(1 točka)

7. Slika 3 v barvni prilogi prikazuje Zgornjo Savinjsko dolino.

7.1. Poimenujte kraj, ki je na sliki 3 v barvni prilogi označen s črko A, in napišite, kateri sakralni objekt (prikazan na sliki 4 v barvni prilogi) si lahko ogledamo v tem kraju.

Kraj: _____

Sakralni objekt: _____

(1 točka)

7.2. V alpskem delu Zgornje Savinjske doline so za obiskovalce zanimive ledeniške doline. Napišite imeni dveh ledeniških dolin v tem delu Zgornje Savinjske doline.

(1 točka)

7.3. Kateri prelaz povezuje Zgornjo Savinjsko dolino z Ljubljansko kotlino?

(1 točka)

P 2 4 2 T 5 0 2 1 1 1 5

8. Slika 1 prikazuje primer rokovanja.

Slika 1

(Vir: <https://www.gov.si/novice/2020-01-16-ministrstvo-za-delo-druzino-socialne-zadeve-in-enake-moznosti-zagotovilo-dodatna-sredstva-za-izbor-programov-javnih-del-za-leto-2020>. Pridobljeno: 6. 1. 2021.)

- 8.1. Ali je rokovanje, ki je prikazano na sliki 1, izvedeno v skladu s poslovnim bontonom? Obkrožite pravilen odgovor.

DA

NE

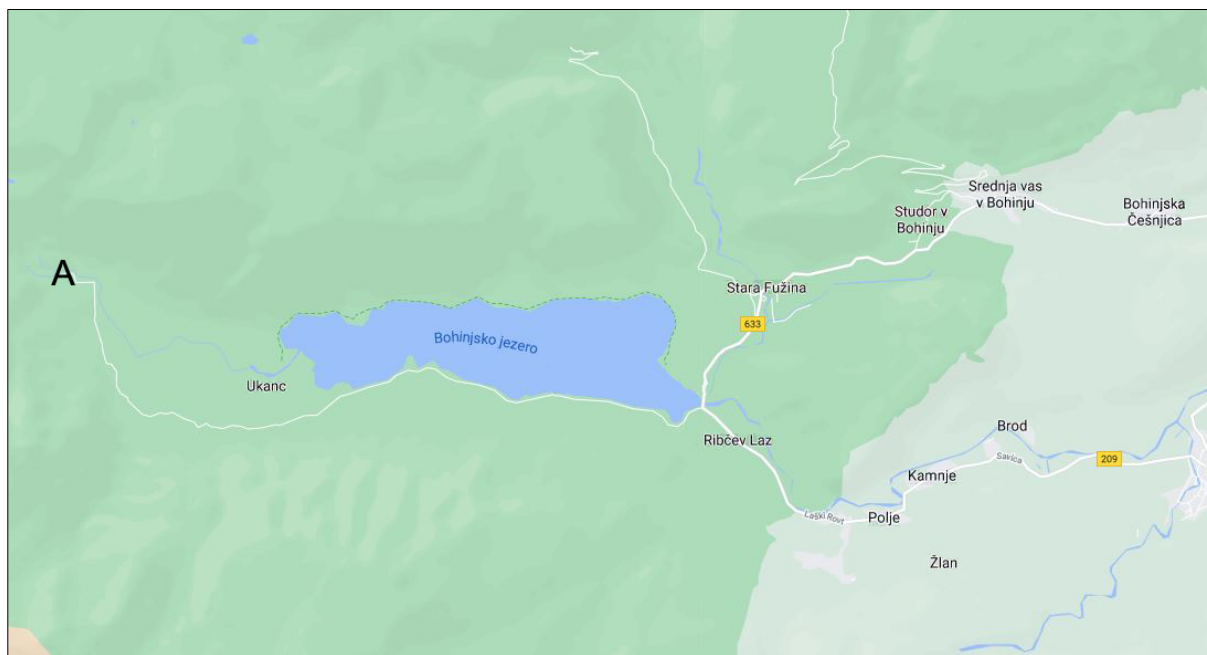
(1 točka)

- 8.2. Napišite tri pravila pravilnega rokovanja med poslovnimi osebami.

(2 točki)

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli – Gastronomija in turizem s podjetništvom)**Slika 2**

(Prirejeno po: <https://www.google.si/maps/>. Pridobljeno: 1. 3. 2021.)

Slika 3

(Prirejeno po: <https://media.preziusercontent.com/converted/8/3/0/c54c5118022b2bb8ef915c70f646421c58aa3.jpe>. Pridobljeno: 25. 2. 2021.)

Slika 4

(Vir: <https://kraj.eu/>. Pridobljeno: 9. 3. 2021.)